

Институт за развитие на публичната среда

София, 2017

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕЛ НА ПРОУЧВАНЕТО:

Извършване на реформа в областта на партийното финансиране

МЕТОДОЛОГИЯ:

Проучване на документи и вторичен анализ на данни

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДЕФИЦИТИ

- Размерът на партийната субсидия не е обвързан с изпълнението на допълнителни обществени функции
- Липсват стандарти за планиране и разходване на държавната субсидия
- Липсва обективен критерий за определяне размера на държавната субсидия. Размерът зависи само от субективната воля на депутатите година за година
- Липсва отделна отчетност на държавната субсидия

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДЕФИЦИТИ

- Липсва законова дефиниция на понятието „други присъщи за дейността на партията разходи“
- Разходите на политическите партии не са подробно регламентирани
- Предвидените законови рестрикции за финансиране на политическите партии са многобройни, но не се контролират ефективно
- Не се предоставя разбираема финансова информация за потребителите

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДЕФИЦИТИ

- Контролът е само последващ и по документи. Не се осъществява моментен и фактически контрол върху партийното финансиране
- Контролът върху партийното финансиране не е и не може да бъде основен приоритет на Сметната палата
- Сметната палата не е достатъчно независима, за да контролира партийното финансиране

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДОБЪР ЧУЖДЕСТРАНЕН ОПИТ

Германия – държавно субсидиране на политическите партии

- Широк кръг от субсидирани политически субекти
- Абсолютен таван на държавната субсидия
- Баланс между държавна субсидия и собствени средства на политическите партии
- Регресивна скала на държавно субсидиране
- Допълнителна държавна субсидия

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДОБЪР ЧУЖДЕСТРАНЕН ОПИТ

Франция – контрол на партийното финансиране

- Независима комисия за контрол на партийното финансиране
- Много добър ежедневен фактически контрол
- Отпускане на държавни средства за възстановяване на част от партийните разходи
- Много добра публичност на партийното финансиране

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДОБЪР ЧУЖДЕСТРАНЕН ОПИТ

Великобритания – публичност и отчетност на партийното финансиране

- Публичен електронен регистър с разнообразна и достъпна информация за финансирането
- Предоставяне на сравнителни данни за финансирането с възможност за допълнителна машинна обработка
- Отлична визуализация на финансовите данни

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ДОБЪР ЧУЖДЕСТРАНЕН ОПИТ

САЩ – набиране на средства за политическите партии

- Силно развита система за набиране на дарения, чрез която се събират огромни средства
- Няма таван на средствата за предизборни кампании
- Възможност за колективни дарения: PACs и Super PACs
- Все по-нарастваща роля на малките дарения

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Регламентиране и оптимизиране на държавната субсидия

- Определянето на размера на държавната субсидия за политическите партии да става върху основата на обективен и справедлив критерий – средната работна заплата за страната
- Определянето на процента от средната работна заплата за страната да става върху основата на разходен стандарт за минимална партийна дейност
- Намаляване на държавната субсидия за политическите партии с до 40 % за преходен период и създаване на възможност за допълнително публично финансиране. Постигане на баланс между публичното и частно финансиране - отпусканата субсидия не трябва да надвишава 50 % от общите приходи на партията.

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Регламентиране и оптимизиране на държавната субсидия

- Държавната субсидия за политическите партии да се раздели на основна – 80 % и допълнителна – 20 %
- Неусвоените средства от държавната субсидия в края на годината да се връщат в държавния бюджет
- Законово да се регламентира понятието „други, присъщи за дейността на партия разходи“

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Увеличаване на дела на собствените приходи

- По-висок таван на годишните дарения от физически лица (до 15 000 лева)
- Възможност българските юридически лица да правят дарения на политическите партии (до 50 000 лева годишно)
- Разширяване на кръга на разрешената за партиите стопанска дейност
- По-висок таван на финансирането на предизборните кампании (увеличаване два пъти)

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Подробно регламентиране на разходите

- Забрана държавната субсидия да се използва за дарения
- Детайлно да се регламентират присъщите и необходими разходи на политическите партии
- Да се регламентират разходни норми за различните партийни разходи

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Повече публичност, отчетност и достъпност

- Публикуване на публичен регистър на политическите партии на интернет страницата на СГС
- Въвеждане на единен формат за предоставяне на финансова информация в публичните регистри
- Изработване на специфична форма на годишен финансов отчет на политическа партия
- Оптимизиране на единния публичен регистър на партиите, коалициите и инициативните комитети на интернет страницата на Сметната палата

ПАРТИЙНОТО ФИНАНСИРАНЕ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕПОРЪКИ ЗА РЕФОРМА

Реален финансов контрол

- Създаване на независим орган за контрол на партийното финансиране
- Осъществяване и на моментен и фактически контрол и проверка по конкретни сигнали

Благодарим за вниманието!

Изследването е осъществено от екип на
Институт за развитие на публичната среда

София - ул. Струмица 1А, №2

E-mail: iped@iped.bg

Тел: 02 958 24 33